

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1941.

Första kammaren.

Nr 16.

Lördagen den 15 mars.

Kammaren sammanträdde kl. 4 e. m.; och dess förhandlingar leddes av herr förste vice talmannen.

Upplästes och lades till handlingarna följande från justitiedepartementet ankomna

Protokoll, hållet inför statsrådet och chefen för justitiedepartementet den 14 mars 1941.

Till justitiedepartementet hade från överståthållarämbetet den 13 mars 1941 inkommit en den 12 i samma månad dagtecknad riksdagsmannafullmakt av innehåll, att, sedan förbundsordföranden K. A. Karlsson blivit för Stockholms stads valkrets utsedd till ledamot av riksdagens första kammare för en tid av åtta år, räknade från och med den 1 januari 1938, men denna plats blivit ledig, vid förrättning enligt 26 § första stycket lagen om val till riksdagen stadsfullmäktigen, ombudsmannen Bertil Eriksson blivit utsedd att inträda såsom ledamot av nämnda kammare för tiden till den 1 januari 1946.

Vid granskning av fullmakten, som företogs inför statsrådet och chefen för justitiedepartementet samt vidare av vederbörande fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret, framställdes mot fullmakten icke någon anmärkning.

Protokoll över vad sålunda förekommit skulle jämte den granskade fullmakten överlämnas till första kammaren.

I ämbetet:

C. G. Bruno.

Herr *Eriksson, Bertil*, infann sig härefter och intog sin plats i kammaren.

Justerades protokollen för den 8 och den 11 innevarande månad.

Föredrogos och hänvisades till behandling av lagutskott Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 122, med förslag till lag angående fortsatt giltighet av lagen den 31 maj 1940 (nr 473) om förbud i vissa fall mot beviljande av kvarstad eller skingringsförbud; och

nr 123, med förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen den 1 november 1940 (nr 924) med särskilda bestämmelser angående patent vid krig eller krigsfara m. m.

Föredrogos och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts propositioner: nr 127, angående disposition av två skolhemman i Korpilombolo och Karl Gustavs socknar m. m.; samt

nr 132, angående avstående i vissa fall av allmänna arvsfondens rätt till arv.

Föredrogs och hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 133, angående försäljning av vissa, allmänna arvsfonden tillfallna fastigheter.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 134, angående höjd resekostnadsersättning i vissa fall vid färd med egen automobil m. m.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott Kungl. Maj:ts proposition nr 135, med förslag till lag angående fortsatt giltighet av lagen den 16 februari 1934 (nr 19) om fullgörande i vissa fall av betalningsskyldighet i förhållande till utlandet m. m.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts propositioner: nr 140, angående statsbidrag för budgetåret 1941/42 till undervisningslokaler för folkskoleväsendet m. m.; och nr 141, angående inrättande av en personlig professur vid tekniska högskolan i Stockholm för professorn E. H. W. Weibull.

Föredrogs och hänvisades till bankoutskottet Kungl. Maj:ts propositioner: nr 144, angående pension åt vissa i statens tjänst anställda personer m. fl.; nr 145, angående understöd åt efterlevande till vissa i statens tjänst anställda personer; samt nr 146, angående tillämpning i vissa fall av familjepensionsreglementet för lärare vid högre kommunala skolor å lärare vid dylik skola, som förflyttas till befattning såsom folkskollärare.

Föredrogs och hänvisades till bevillningsutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 147, angående utsträckning i vissa fall av i 8 § 1 mom. tulltaxeförordningen stadgade tidsfrister för åtnjutande av tullfrihet.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts propositioner: nr 148, angående omorganisation av telegrafverket m. m.; och nr 149, angående förändring i avseende å löneställning och antal beträffande vissa ordinarie befattningar vid postverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk m. m.

Föredrogs och hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 151, angående försäljning av mark från vissa kronoegendomar m. m.; nr 152, angående det statsunderstödda bekämpandet av tuberkulos hos nötkreatur; och nr 153, angående statsunderstöd för anläggande av skyddsvall vid viss del av Klarälven m. m.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts propositioner: nr 154, angående överskridande av viss delpost i den för länsstyrelserna fastställda avlöningsstaten; och

nr 155, angående vissa avlönings- m. fl. anslag under riksstatens fjärde huvudtitel för budgetåret 1941/42.

Föredrogs och hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 156, angående upplåtelse åt lappar av lägenheter å kronomark m. m.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott Kungl. Maj:ts proposition nr 157, angående prästs avlöning under tjänstledighet i vissa fall m. m.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 158, med förslag till stat för försvarsväsendets fastighetsfond för budgetåret 1941/42.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott Kungl. Maj:ts proposition nr 159, med förslag om ändrad lagstiftning angående s. k. rattfylleri m. m.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts propositioner: nr 160, med förslag till stat för statens allmänna fastighetsfond för budgetåret 1941/42 m. m.; och

nr 161, med förslag till kungörelse om ändring i vissa delar av civila avlöningsreglementet den 4 januari 1939 (nr 8) m. m.

Föredrogs och hänvisades till bankoutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 162, angående dyrtidstillägg å vissa från handelsflottans pensionsanstalt utgående pensioner.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts propositioner: nr 163, angående lån för tillverkning av röntgenfilm m. m.; nr 164, angående anslag till uppförande av byggnad för kvinnokliniken vid akademiska sjukhuset i Uppsala; och nr 165, angående anslag till lån för stödjande av bostadsproduktionen i vissa orter.

Föredrogs och hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 166, angående försäljning av ett till förra biskopsbostället 2 mantal Sundby nr 1 i Strängnäs socken hörande område;

nr 167, angående viss ändring i gällande grunder för utlämnande av lån från jordbrukets maskinlånafond; samt

nr 168, angående kapitalökning för lånefonden för inköp av gasgeneratorer för motordrift.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 169, angående anslag till uppförande av byggnader för tekniskt-vetenskaplig forskning.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott den av herr *Ericson, Frans*, m. fl. väckta motionen, nr 192, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om kontroll av vattenledningsvatten, m. m.

Herr **Bergman** erhöll på begäran ordet och anförde: Herr talman! Jag ber att få hemställa, att kammaren måtte medgiva, att tiden för motions väckande med anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 159, vilken är synnerligen omfattande, måtte utsträckas till senast det sammanträde, som infaller näst efter tjugo dagar från propositionens avlämnande. Jag har mig bekant, att samma framställning göres i andra kammaren.

Denna hemställan bifölls.

Anmäldes och bordlades

statsutskottets utlåtanden:

nr 6, angående regleringen för budgetåret 1941/42 av utgifterna under riksstatsens sjätte huvudtitel, innefattande anslagen till kommunikationsdepartementet;

nr 41, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag om anslag å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 till vägbyggnader m. m.;

nr 42, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa ändringar beträffande villkoren för erhållande av egnahemslån från statens vattenfallsverk;

nr 43, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 till åtgärder för arbetsmarknadens reglering m. m. jämte i ämnet väckta motioner; samt

nr 44, i anledning av vissa av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar om anslag till kapitalinvesteringar i statens allmänna fastighetsfond och statens utlåningsfonder jämte en i ämnet väckt motion;

bevillningsutskottets betänkande nr 6, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående temporär utsträckning av rätten för fiskefartyg att intaga gods från provianteringsfrilager i vissa städer;

bankoutskottets utlåtanden:

nr 16, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående understöd åt efterlevande till vissa i statens tjänst anställda personer m. fl.;

nr 17, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående rätt för förra lärarinnan vid Tärna lanthushållsskola Ingrid von Zweigbergk till viss tjänstårsberäkning för pension;

nr 18, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående pension åt förra vikarierande småskollärarinnan Agnes Ingeborg Härén, född Lindell;

nr 19, i anledning av fullmäktiges i riksbanken framställning om tilläggs-pension åt förre arbetaren vid Tumba bruk Johan Theodor Jansson; samt

nr 20, i anledning av väckt motion om förhöjd pension åt förre folkskolläraren, tillika överläraren T. Lagergren;

första lagutskottets utlåtanden:

nr 18, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om fortsatt giltighet av förordningen den 1 mars 1940 (nr 117) rörande förbud mot befordran av vissa periodiska skrifter med statliga trafikmedel m. m., dels ock i ämnet väckta motioner;

nr 19, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om fortsatt giltighet av maximiprislagen den 22 juni 1939 (nr 349), m. m.;

nr 20, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag ut kyrkofonden för budgetåret 1941/42 för biträde vid handläggning av boställsärenden och vad därmed äger samband; samt

nr 21, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ersättning från kyrkofonden för övertalig personal vid domänverket;

andra lagutskottets utlåtande nr 11, i anledning av väckta motioner om framläggande av förslag till en expropriationslagstiftning för komplettering av ofullständiga jordbruk; ävensom

första kammarens första tillfälliga utskotts utlåtanden:

nr 3, i anledning av väckt motion angående utredning av frågan om röst- och talvård vid våra skolor;

nr 4, i anledning av väckt motion om viss ändring av § 1, mom. 3 biograf-förordningen; samt

nr 5, i anledning av väckt motion angående ändring av gällande regel för anteckning i församlingsbok av persons födelseort.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 4.16 e. m.

In fidem
Eric Carlén.

Tisdagen den 18 mars.

Kammaren sammanträdde kl. 4 e. m.

Herr statsrådet *Eriksson* avlämnade Kungl. Maj:ts proposition nr 170, med förslag till lag angående ändringar i lagen den 4 oktober 1940 (nr 851) med vissa bestämmelser om livförsäkring m. m. vid krig.

Justerades protokollen för den 12 innevarande månad.

Anmälades och godkändes jordbruksutskottets förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 9, i anledning av vissa av Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen under nionde huvudtiteln gjorda framställningar jämte i dessa ämnen väckta motioner;

nr 94, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41, i vad propositionen avser jordbruksdepartementets verksamhetsområde;

nr 95, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående överlåtelse av viss fastighet till Vilhelmina kommun i Västerbottens län;

nr 96, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av mark från vissa kronoegendomar m. m.;

nr 97, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ytterligare statsunderstöd till vissa torrlägningsföretag; samt

nr 98, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ytterligare statsbidrag för undersökning rörande vissa vattenregleringsföretag.

Anmälades och godkändes statsutskottets förslag till riksdagens skrivelse, nr 89, till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående löneställningen för viss till aktiv stat inom försvarsväsendet överförd personal.

Anmälades och godkändes bankoutskottets förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 90, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående översten i Hallands regemente, överstelöjtnanten vid regementet N. G. K. Bildts tjänstepensionsförmåner;

nr 91, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående delaktighet i statens pensionsanstalt för föreståndarinna och lärarinna vid godkänd sjuksköterskeskola;

nr 92, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående pension åt vissa i statens tjänst anställda personer; samt

nr 93, angående användande av riksbankens vinst för år 1940.

Föredrogs och bordlades ånyo statsutskottets utlåtanden nr 6 och 41—44, bevillningsutskottets betänkande nr 6, bankoutskottets utlåtanden nr 16—20, första lagutskottets utlåtanden nr 18—21, andra lagutskottets utlåtande nr 11 samt första kammarens första tillfälliga utskotts utlåtanden nr 3—5.

Herr **förste vice talmannen** erhöll på begäran ordet och anförde: Herr talman! Jag hemställer, att statsutskottets utlåtande nr 43 må uppföras främst bland två gånger bordlagda ärenden på morgondagens föredragningslista.

Vad herr förste vice talmannen sålunda hemställt bifölls.

Föredrogs och bordlades Kungl. Maj:ts denna dag avlämnade proposition nr 170.

Herr *Nilsson, Bror*, avlämnade en av honom m. fl. väckt motion, nr 193, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av vissa statens järnvägar tillhöriga fastigheter m. m.

Motionen bordlades.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 4.08 e. m.

In fidem
G. H. Berggren.
